

AMERIKANSKI SLOVENSKEC

PRVI SLOVENSKEC LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAKOD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 112.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 17. JULIJA — THURSDAY, JULY, 17, 1924.

LETNIK XXXIII.

Za svetovni mir.

MINISTRKA PREDSEDNIKA ANGLIJE IN FRANCIJE IMATA TEŽKO NALOGO. — McDONALD PRI SLABEM ZDRAVJU.

Pariz. — Konferenca dveh mož, ministrskih predsednikov Anglije in Francije, je trajala pozno v noč. McDonald je prišel iz Velike Britanije, da se posvetojuje z min. preds. Herriotom o važni in zelo delikatni točki, — Dawesov reparacijski načrt.

Na odločitvi teh dveh mož, je mogoče, da leži osoda, njihovih vlad. — McDonald, je dal zagotovilo Herriotu, da bo za slučaj, če bi Nemčija ne izpolnjevala pogodbe, stala Anglija na strani Francije. Angleška vlada pa ne bo dopustila, da bi se eventualni pregreški sodili po reparacijski komisiji; iz enostavnega razloga, ker ima pri tej komisiji Francija večino.

Za rešitev tega problema je bilo napravljeno že več načrtov. Kot eden najboljših se pa smatra načrt, vstanovitvi organizacijo, ki bi bila sestavljena iz članov reparacijske komisije in enega ameriškega delegata, kateri bi imel polnomoč svoje države.

Anglija odobruje zahtevo po novi organizaciji, da se po izjavi ameriških upnikov zagotovi Nemčiji proti slabim nasvetom ali uničujočim sankcijam.

Min. preds. Herriot, se mora pokoriti zahtevam, katere so po mnenju Anglije bistvene ali potrebne, kakor tudi, da se obenem doseže garancija za zaščito reparacijske komisije pod Versaillesko pogodbo — katero je izjavil bivši min. preds. Poincare in vsi njegovi politični prijatelji, da hočejo braniti v svojo močjo, — tudi če imajo prevrtni vlado. — Herriota.

Mr. Herriot je imel dolg govor na banketu University Association in prid narodni ligi, za katero se on bojuje. Rekel je, da se je bojeval, se bojuje in se bo bojeval za narodno ligo, povdarjal je tudi, da je njegov angleški tovariš — McDonald — v popolnem soglasju na problemu vpostavitvi trajen svetovni mir.

Vera v narodno ligo je moj ideal, je rekel, storil bodem vse kar je v moji moči. Da se ta ideal uresniči in izvede. Boj bo težaven. Nasproti stoji sovražne sile nacionalistov, kateri povzročajo vojne.

Herriot je rekel, da gresta v jeseni, on in McDonald s temi demokratičnimi idejami v Genevo. Z idejo v najinih srcih: — "svetovni mir!" Mi, katere nas obkledajo z idealisti in sanjači, smo edini realisti na svetu. Mi poznamo vojno in se spominjamo naših obilic, tistim milijonom, katere pokriva zemlja bojnega polja.

Predno je šel McDonald v Francijo, je rekel, da visi Herriot na nitki. Ko je prišel v Francijo, je delal z vso močjo, da reši svojega tovariša, ker za slučaj če bi padel Herriot, bi tudi McDonaldov kolček se spodmaknil.

Škoda bi bilo takih mož — ki se bojujejo za tako vsiljeni ideal, kakor je — svetovni mir.

POLITIČNI GLASOVI.

Republikanska volilna kampanja — Dolarski sklad La Folletteja.

Koncem tega tedna bodo izdelane zadnje točke načrta za republikansko kampanjo, ko pride v Chicago Buttler, kateri bo ostal v glavnemu stanju, ki se nahaja v Wrigley poslopju toliko časa, da se uradno naznani nominacija kandidatov za predsedniško in podpredsedniško mesto republikanske stranke. — Dan še ni natanko določen, kedaj se bo obvestilo Mr. Coolidgea in Mr. Dawesa o nominaciji, nač pa se sliši od strani, da bo Coolidge obveščen 14. avg. in Dawes pa 19. avg. — Gubernor Charles W. Bryan, demokratski podpredsedniški kandidat bo obveščen 15. avgusta, dan za obvestitev dem. predsedniškega kandidata Davisa pa še ni določen.

Dolarski sklad za La Follettejevo kampanjo, katerega je pričel kongresnik Nelson pretečeni teden, kakor poročajo dobro napreduje. V Mr. Nelsonov glavni stan, kateri se nahaja v Auditorium hotelu, prihajajo vsaki dan pisma v katerih so prispevki za sklad in sicer prispevajo od 1.00 do \$10.00. Člani novoizvoljenega odbora se zbirajo v Washingtonu, kjer bodo imeli v petek sejo, na kateri bo imenovan podpredsedniški kandidat tretje stranke La Follette bo sam imenoval kandidata za podpredsedniško mesto. A vendar ne bo manjkalo prerekanja in vsestranskih nasvetov glede imenovanja za drugo mesto. — Je pa pomisleka vredno katerega bodo imenovali, ker časa je le še štiri mesece do volitev. Ako imenujejo volilcem neznanega moža, bodo nastale težkoče za kampanjo, vsled tega bo treba dobro premisliti in dvomimo, da bi se že pri prvi seji sporazumeli in imenovali kandidata za podpredsedniško mesto tretje stranke. William Mahoney iz Minnesote je odstopil od La Follettejeve kampanje. Sedaj razširja teorijo komunizma.

Krištof Kolumbov rokopis najden.

Mexico City. — El Universal, meksikanski časopis poroča, da se nahaja originalen Krištof Kolumbov rokopis v Meksiki, v katerem so podrobnosti voznje za odkritje Amerike.

Poročajo, da ko se je Kolumb nahajal s svojimi ladjami blizu azorskih otokov, je nastal na morju vihar. Kolumb misleč, da se bodo potopili, je hitro sklonil svoj dnevnik; napravil pa je tudi kopijo istega. Enega je dal v leseni zaboj in enega pa v povročene škaflijo, nakar je oboje zaludal v morje. Kakor poročajo, je bil rokopis, ki se nahaja v Meksiki najden 300 let po temu ko ga je Kolumb vrgel v morje.

RAZNE VESTI.

Pariz. — Zdravje kardinala Mercierja, se je poslabšalo. Po zdravniškemu nasvetu mora biti popolnoma miren in se nesme udeležiti konference v Amsterdamu, kakor je nameraval.

Oakland, Cal. — Mrs. Vera Goyle, se je podala s pilotom Wardom v njegovemu letalu v zrak. Ko sta se nahajala v višini 200 čevljev, pade letalo na zemljo s tako močjo, da eksplodira gasolinski tank, pilot je odšel smrti, zadobil je pa težke poškodbe, Mrs. Goyle je pa pod letalom zgorela.

Cedar Rapids, Ia. — Bert Rugh, prominentni arhitekt v državi Iowa, kateri se je udeležil tudi svetovne vojne kot kapitan 44. kanadskega pešpolka, se je v svojim avtomobilom ponesrečil, tako da je na zadobljenih ranah umrl.

Hoopeston, Ill. — William Kavanaugh, star 80 let, je umrl za ranami, ki jih je dobil pred šestdesetimi leti v bitki Buzzard's Roost Georgia. Rane so se na novo odprle, kar je povzročilo smrt.

Lum, Mich. — Privatna banka v Lumu, katere lastnik je bil Bernard Fineman je prenehala delovati, lastnik pa neznano kam izginil. Ljudi se je polastila panika, v skrbeh za svoje težko prihranjene novce, katere so banki zapali.

Delhi, India. — Policija v oklopnih avtomobilih straži in dela red po mestu, kjer je prišlo do poboja med Hinduji in Muslemami, kjer je bilo 7 oseb mrtvih. Vse trgovine so zaprte.

London. — Romanje v Lurd iz Anglije, je doseglo to leto novi rekord. 4. julija je šla ena skupina 1,480 romarjev, med njimi 200 bolnikov. Druga skupina 1,475 se pa sedaj pripravlja na dolgo pot v Lurd.

Rim. — Italijanski poročnik Locatelli, kateri je nameraval poleteti na severni tečaj, je polet preložil na drugo leto. Sedaj je pa na potu s svojim letalom čez Anglijo, Island, Zelandijo, Kanado in od tam poleti v Ameriko.

Clarksdale, Miss. — Na državni farmi za jetnike v Parchman, Miss. so štirje oboženi neznanci premagali jetniške paznike in spustili na svobodo devet jetnikov.

Kansas City. — Pet roparjev je napadlo Citizen Security banko v Engelwood, kateri so pa naleteli na smolo. Blagajničar C. E. Cole, je namesto da bi dvignil roke odprl ogenj na roparje. Ranil je tri, katerih eden je takoj padel, tovarski ga pobesejo in pobegnejo v avtomobilu, ne da bi kaj odnesli.

Rock Island, Ill. — Henry D. Setzer, blagajničar pri First Trust and Savings banki v East Moline, je bil aretiran radi primanjkljaja \$100.000 na banki, za kar je on odgovoren.

Augusta, Kansas. — Nad mestom Augusta je divjal strašni tornado, ki je porušil več hiš. Iz razvalin so že potegnili štiri mrtva trupla več se jih pa še nakajava v razvalinah. Škoda se čeni na en milijon dolarjev.

TRAGIČNA SMRT HRVATSKEGA ROJAKA.

Namesto v domovino med svojce — v smrt v tujini.

New York. — Ivan Biljak, mladi delavec iz Pittsburga na Eleventh Ave., je v potu svojega obraza garal, se trudil in tako rekoč od ust si pritrjavaj, da je spraval skupaj nekaj denarja, s katerim se je hotel podati v svojo domovino. — Toda človek obrača Bog pa obrne.

Vse je imel že pripravljeno za odhod, denar, \$3366 je dvignil iz banke, ga privezal krog sebe na golo, da bi bilo bolj varno, šel od prijatelja do prijatelja in se poslavljaj. 3. julija zvečer se je pa podal zadnjič na delo. Delal je kot svetilničar na Hudsonu, njegov "lighter" je bil blizu 46. ulice. — Vse je bilo mirno, zatopil se je v mislih na naš Jadransko, na svoje in na vse, kaj ga čaka še v ljubi domovini. Ko pa tako sanjari, zgubi ravnotežje in pade v reko; katera ga pogoltne. Ko so ga notegnili iz varujočega Hudsona, so ga prepeljali v mrtvašnico, kjer je še imel krog sebe privezan, trdo prislužen prihranek.

Lahka naj mu bodi tuja zemlja!

Londonska konferenca.

Pariz. — Spremljan s željami francoskega naroda po miru, je odšel ministrski predsednik Francije Herriot, s 29 timi eksperti v London k zavetniški konferenci, katerega se je pričela v sredo 16. t. m. Kljub temu, da so razmere med Anglijo in Francijo zadovoljive, bode na konferenci med obema državama kolikor toliko nezaupanja. Dejstvo je, da sta ministrska predsednika obeh držav resnična prijatelja miru in sprave in da bosta delala z vsemi svojimi močmi za spravo; ali, — nimata pa proste roke in morata gledati v prvi vrsti na interese svoje države, — ker drugače bo po njima.

Dobri vspeh te konference desetih narodov bo postavil Evropo na noge in boljše razmere celemu svetu, — slab vspeh pa lahko prinese veliko katastrofo, kateri se reče z drugimi besedami — vojna.

Zajeti v gozdu kjer divja požar — so rešeni.

Spokane, Wash. — Poročajo, da so v gozdnem požaru zajeti majnarji in delavci, za katere se je že govorilo, da so našli smrt v plamenu — rešeni. V Idaho so pogorela poslopja tamopnjega rudnika. Hiše v katerih stanujejo gozdarji so vse uničene. Škoda je ogromna. V državnem gozdu v Kaliforniji ogenj ogroža ranče, tam je čez tisoč mož zaposljenih pri gašenju.

Mati je utonila, otkok pa izginil.

Richmond, Va. — Mrs. John B. Christian, soproga tukajšnega trgovca je odšla s svojim otrokom v pondeljek dne 14. t. m. od doma in se ni več vrnila. Drugi dan so pa našli mater utopljeno v Kanawha kanalu, a o otroku pa ni slišali.

Iz Jugoslavije.

RADIČEVO POROČILO IZ MOSKVE. — PROMOCIJA DR. UDETA. — ŽUPNIK VRHOVNIK. — JUBILAR. — RAZNE ZANIMIVE STVARI.

V Zagreb so dobili 20. junija prva Radičeva poročila o njegovem bivanju v Moskvi ki so bila datirana 15 dni nazaj. Eno pismo je prišlo na predsedništvo stranke, drugo pa za "Slobodni dom". Takoj na to je pa dospela še druga pošiljatev pisem, v kateri Radič obširno poroča o svojem bivanju v Rusiji. V prvih pisemih poroča Radič o svojih prvih vtisih v Moskvi. S Čičerinom se je razgovarjal o vseh državnih problemih, ki se tičejo Rusije in Jugoslavije. Čičerin se je zelo zanimal za vsa poročila, so mu pa znane jako dobro politične, strankarske in osebne razmere v kraljevini SHS. Radič ima tam na razpolago tri sobe in na dan prihoda v Moskvo ga je Čičerin čakal na kolodvoru, isti večer je pa ruska vlada priredila večerjo, kateri so prisostovali poleg Radiča Čičerin, Radeh in Kalenin.

Profesor Ude — trikratni doktor.

18. pretečeni mesec je na graški univerzi promoviral znani javni delavec-duhovnik profesor dr. Johan Ude za doktorja državnih ved. Ude je bil doslej že doktor teologije in doktor filozofije, tako da je sedaj trikratni doktor. Promocija se je vršila na slovesen način.

Ljubljanska občina — jubilarju Vrhovniku.

Komisar ljubljanske mestne občine dr. Krejči v spremstvu magistratnega ravnatelja dr. Zarnika je posetil župnika v p. g. Ivana Vrhovnika in mu imenom občine iskreno častital k njegovemu jubileju, spominjajoč se pri tem zlasti njegovega požrtvovalnega delovanja na narodnem polju in vspešnega duhovnega pastirovanja v trnovski mestni župniji. G. komisar je poklonil pri tej priliki jubilarju kot vezilo za njegov rojstni dan in god 5000 dinarjev.

Grob carja dušana.

Strokovna komisija ministrstva ver se je podala v samostan sv. Arhangela, v okolici Prizrena, da prične z odkopavanjem starin. Komisija ima nalogo, da najde grob carja Dušana.

Umor 97-letnega starčka.

Maribor, 18. junija. — Že 97-letni France Puntigam iz Lahoncev je meseca aprila 1923. izročil svoje posestvo Barbari Benko starejši, ki pa je dala posestvo takoj prepisati na svojo hčer Barbaro Puntigam si je izgovoril dosmrtno gospodarstvo in užitek. Barbara Benko ml., ki je bila radi tega zaenkrat lastnica Puntigamovega posestva samo na papirju, pa je hotela imeti na vsak način od njega tudi koristi in ne samo delo s starim Puntigamom. Ker se ta vzlic svoji visoki starosti ni hotel prostovoljno ločiti iz tega sveta, je Barbara Benko ml. posegla po radikalnem sredstvu. Pregovorila je namreč svojega brata Jo-

žefa, da ga je spraval s silo na drugi svet, misleč seveda, da bo dobil zato od svoje sestre masno nagrado.

Zjutraj 19. oktobra 1923., ko je ravno zvonilo juternico, je prišel stari Franc Puntigam k hiši svojega nabliznjega sosedu in vzkliknil, da je obstreljen, nakar se je zgrudil. Odpeljali so ga še istega dne v bolnišnico v Ormož kjer je pred svojo smrtjo, ki je sledila že naslednjega dne, izpovedal, da ga je ustrelil Jožef Benko. Benko je namreč prišel k njemu, ko je bil sam doma, ga takoj podrl na tla in oodal proti njemu dva strela: eden ga je zadel v nogo, drugi pa v trebuh. Na podlagi teh izpovedb sta bila Jožef in Barbara Benko ml. takoj aretirana, vendar pa sta odločno tajila umor in hotela zvaliti krivdo na nekega Franceta Obrana, čegar nedolžnost pa se je takoj izkazala.

V svrhu zaslišanja novih prič je bila razprava preložena.

POROTA.

Oproščen ubijalec.

Maribor, 17. junija. — France Anžekovič in njegova žena Marija, roj. Tomažič iz Muretincev nista živela v srečnem zakonu. Tomažičeva je poročila svojega moža le radi posestva, ne pa iz ljubezni. V zakonu so bili zato neprestani prepri in žalostni nastopi. Janžekovič tudi ni bil baš najboljši zakonski mož, ker je rad popival in zane-marjal posestvo. Zato je njegova žena predlagala skupno s svojim očetom, da se Franc Janžekovič radi pijančevanja in zapravljivosti prekljče Vest, da ga hoče spraviti žena pod kuratelo je Janžekoviča še bolj razburila. V noči na 10. aprila pa so ga našli na dvorišču njegovega doma v Muretincih ubitega. Sum je padel takoj na njegovo ženo Marijo, njenega očeta Štefa. (Dalje na 3. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljateve so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dodatka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in irah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
300 — Din.	\$ 6.60
1.000 — Din.	\$ 22.85
2.500 — Din.	\$ 32.00
5.000 — Din.	\$ 68.50
10.000 — Din.	\$ 126.00

100 — Lir ..... \$ 5.00
200 — Lir ..... \$ 9.65
500 — Lir ..... \$ 23.25
1.000 — Lir ..... \$ 45.25

Pol pošiljatev nad 10.000 Din. in nad 200 Lir preoblikovane.
Ker se cena denarja ustotvra menja, dodatni denarji nastajajo, mož je oblikovno ustotvoren dodatni denar. Zato se pošiljatev na blagajno po ceni nastajajo, ko m. spoznamo denar.

POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO IN SREČNI POŠTI KAKOR TUJE POKOJAVNO.
Vse pošiljateve pošiljatev za — SLOVENSKO BANKO
ZAKLADNIK & CILJANIK
70-72 AVE. NEW YORK, CNY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

— PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
 1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
 Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

Sovražnikom katoliškega napredka.

Katoliški prepoved, ki se je po nekaterih slovenskih naselbinah že izvršil in v drugih se še bo je velik trn v peti pred vsem našim zagrizenim liberalcem, ki gnezdi na Cortlandtu v New Yorku pa tudi nekaterim takim, ki bi morali z obema rokama delati za katoliški prepoved.

Mnenje sedanjega uredništva je bilo, da naj se takim intrigantom prizanaša. Prosili smo in gladili, pa bolj ko smo prosili, večje brce smo dobivali. Osedaj naprej bomo postali v tem radikalni. Intrigante, ki razdirajo naše delo odnotraj in hinavski zahrbtni načini bomo razkrinkali vsaki pot sproti pred vso slovensko javnostjo. Ne bomo gledali ne na stan, in ne bomo se ozirali ne na levo ne na desno. Kar bo kdo zaslužil bo dobil. Naj narod enkrat spozna tiste, ki so mu doslej še vedno ovirali katoliški napredek in vsako skupno delovanje za istega. Ako smo komu na poti, naj nam pove javno, ne pa skrivati se za hrbet kakih liberalnih urednikov. Večna sramota za tistega, ki je to storil! Tudi to obzorje se mora enkrat izčistiti med nami in po našem mnenju je sedaj čas, da se izčisti.

Naša srca so vedno bila in bodo za katoliški napredek. Z največjo navdušenostjo delamo za katoliški prepoved med ameriškimi Slovenci. Od tega prepoveda imamo velikanske koristi katoliški Slovenci na vseh straneh. Katoliška društva se ustanavljajo in priklopljajo h naši dični K. S. K. Jednoti, ki je ponos katoliških Slovencev v Ameriki. Naročniki katoliških listov se rapidno množe. Združitev Amerikanskega Slovencev z Edinostjo je nadaljni velik uspeh. Neslane zdražbarije v lastnih vrstah je s tem konec. In to čutijo vsi dobro misleči in pošteni rojaki. Naša dela so odprta knjiga in vsakdo lahko pogleda v njo. Hinavstvo in razdiranje ne živi dolgo. Stvarno in koristno delo pa živi in napreduje. In kdor noče delati, naj miruje, pa naj tiste, ki delajo pusti v miru. Tiste zahrbtnje politike, ki se je vodila doslej: "jaz ne — pa ti tudi ne boš!" bo sedaj konec in mi bomo gledali, da jo bo konec, pa magari si lase populimo! To si le naj zapiše za uho tisti, ki se je zopet skrtil za hrbet liberalnega urednika — katerega pa dobro poznamo.

Na praporju našega lista je zapisano geslo: "za resnico in pravico" in tega gesla se bomo odslej še bolj temeljito držali. Ne bomo trpeli in ne prizanašali nikdar več, da bi kdo zresil laži in begal slovenski narod, katerega so zbegali že itak dovolj rdeči socialisti in liberalci Saksarjevega tipa.

Mi bomo delali naprej na vso moč za katoliške shode, za ojačenje katoliškega tiska, ker se zavedamo v polni meri, da edino to, bo treščilo ob tla vse peklenško delo naših protiverskih sovražnikov, katerih imperativni namen in cilj je iztrgati iz vernih slovenskih

sre najdražjo svetinjo sv. vero, ki je ognjišče lepega pravega krepostnega življenja, brez katerega človek ne more hoditi drugo pot, kakor v moralni in dušni propad. Za ta načela smo se postavili v boj in zanašajoč se v Božjo pomoč bomo šli to pot naprej do končnega cilja.

J. J. urednik A. S. in Ed.

Barberton, Ohio.

Ne morem si kaj, da ne bi omenila malb politike če tudi sem ženska. Ali se ne vrši ravno sedaj burna konvencija demokratske stranke, v kateri poskušajo Klani pridobiti trdno stališče in so ga tudi skoraj lobili. A ker se je predzrnil celo katoličan postaviti za kandidata ali jih to malo peče? Saj so oni zoper katoličane, zoper versko svobodo, proti tisek in govor, zoper vse drugo razen same sebe, to je, protestantje angleškega pokoljenja. Kakšna pa naj bo demokratska stranka, ako jih prizna, ko vendar ona v svojih pravilih zahteva svobodo vsakemu v vseh ozirih, a Klani pa zaničujejo vse. Zato imajo svoje parade in shode po mestih in zunaj na deželi, da bi se združili in prišli v moč, že zdaj po strani, ali naravnost napadajo one, ki niso z njimi. Kaj pa ko pridejo v premoč, potem bodo pa naravnost odklanjali pravice vsem, posebno katoličanom, zoper katere so v prvi vrsti naperjeni. Zato pa prirejajo svoje parade in shode, da javno pod maskami kažejo moč in napadajo one, ki se njihovi paradi ne odkrivajo. Pa se še dobe ljudje, seveda taki, ki vso stvar vidijo kot maškarado in jim navdušeno ploskajo, to so namreč tujci, ki resne stvari ne razumejo, in ne vedo zakaj se ti ljudje maškaradijo in zakrknjujejo, da se namreč njim v škodo. Naj bi se še vsaj naših Slovencev ne dobilo, ki tej stvari ploskajo in jo odobravaajo, ampak, da se zlasti volilci informirajo kadar gredo volit, kateri kandidatje so zoper nje, in kateri so pravicoljubni. Ako bi se naši ljudje malo bolj pobrigali za svojo svobodo in pravice, ne bi bilo nasprotnikom mogoče tako brzo in brezobzirno korakati naprej.

A. B.

Leadville, Colo.

Začele so se počitnice. Kdor je med letom hranil, jo lahko mahne malo pogledat po Ameriki. Najbolj privlačna je Kalifornija, kjer ni nobene zime, ampak le pomlad in poletje. Pri nas še leži sneg po gorah, v Kaliforniji pa že žito zori. Iz Leadvilleja je že šlo precej družin tjakaj in se ne marajo več vrniti. Tudi v državi Utah, ki je nam sosedna, pravijo, da je leja "kontra" kjer raste sadje in je že zgodaj spomladi vse zeleno in cvetoče. Dobro bi bilo sedaj o počitnicah kam iti. Lani sem

potoval čez Omaha v Minnesoto in sem dospel v glavno mesto St. Paul. Bil sem na stanovanju in hrani pri g. župniku Bajcu, ki pastiruje nemški fari sv. Frančiška Saleškega. Fara je čisto že na koncu mesta proti jugo zapadni strani. Ako greš na griček, nad naselbino, vidiš celo faro, ki ima lepo lego s cerkvijo na sredi. Ceste so lepe ravne in snažne. Povsod raste drevje in pred vsako hišo je mičen vrt. Meni se je zelo dopadlo tam in ako bi mogel prestaviti vsaj majhen košček tega lepega kraja v Leadville, bi to takoj storil. Naše ceste so navadne gorske ceste, kadar je deževno vreme, so blatne, kadar je pa suho, je pa tudi po nekod do 20 inčev prahu. Ker sem imel čas: sem ogledoval mesto in menim, da sem ga večji del prehodil. Neka dne je prišel k g. Bajcu Father George Trunk, ki je za župnika daleč tam gori v severni Dakoti. V cerkvi ima za patrona sv. Anzelma, ki je bil cerkven učenik in je mnogo učenih knjig spisal. Father Trunk je zelo podoben sv. Anzelmu, ker on je že tudi veliko spisal in je na vseh poljih pisateljevanja doma. Saj berete, dragi naročniki! vedno izpod njegovega peresa članke ali v Ave Mariji ali v Edinosti ali pa v Glasilu K. S. K. J.

Z gospodom sva šla oni dan dopoldne v grič, ki je nad Bajčevo faro. Prišla sva do stolne cerkve sv. Pavla. Človeka kar prevzame, ko stopa po tej baziliki. Cerkev bi se lahko v vrsto postavilo z največjimi rimskimi cerkvami. Stavba je iz mogočnih kvadratnih kamnov in je zunaj popolnoma dogotovljena. V notranjčini pa še mnogo primanjkuje. Imajo sedaj še le tri altarje, ki so iz različnega marmorja. Tudi kapele v katerih stoji altarji so obložene z marmorjem in stropi so iz mozaika. Umetniško je procelje in na vrhu so besede: Pojdite po vsem svetu in učite vse narode. Do velikanskih glavnih vrat vodi 60 protornih in kamnitih stopnic. Jaz sem bil za časa bivanja v St. Pavlu, skoro vsaki dan enkrat v tej prekrasni cerkvi.

Nasproti cerkve je škofijska hiša. Kakor se mi zdi, je precej duhovnikov vslužbenih pri katedralni cerkvi. Cerkev stoji na precej visokem griču in tako nekam kraljuje nad celim mestom. Je še več drugih lepih cerkva v mestu, med njimi je najlepša franco-

ska cerkev. Zraven je lepa kapelica, v kateri ob vsakem času dobi ljudi, ki molijo in lurški Mariji prižigajo sveče. Mesto je zelo obsežno. To je lastno temu mestu, da so na mnogih krajih ulice in ceste ozke in krive. Prav v mestu je pravcava gnječja in zato v pravo mesto nisem mnogo hodil. Kar sem videl cerkva, moram priznati, da so večina zidane, snažne in zelo preskrbljene z razsvetljavo. Poleg cerkva so povsod prostorne zidane katoliške šole in otroci iz teh šol so prijazni, uljudni in lepega obnašanja. Na drugi strani Mississippi je nemška cerkev sv. Matevža. To ni nič posebnega in da zraven nje stoji krasna farna šola, je popolnoma razumljivo, ampak to je bilo za me nekaj nenavadnega, da je imela večina otrok seboj one male vozičke, ki jih povsod po mestih vidite na cestah. Te vozičke so peljali popoldne otroci iz šole, znamenje, da pridejo z vozički v šolo, jih tam shranijo in po šoli pa večji bratec naloži na voz manjše bratce in sestrice in hajdi domov.

Vreme v St. Pavlu je krasno, vedno čisto in vedro nebo. Jaz sem bil tamkaj bolj proti koncu poletja, ko je vse drevje še bilo zeleno in so po vrhovih rastle cvetice.

Po prodajalnici so že prodajali grozdje, pa je bilo malo kucev. Otroci so prihajali in odhajali z grozdi v roki. Prebivalci nimajo dosti smisla za grozdje in menda iz same gole čiste ljubezni do prohibicije ne vedo, zakaj je Bog ustvaril vinsko trto in grozdje na njej. Tako nevarno pa tudi ni grozdje in sok v njem, da bi ga morala državna oblast tako kruto preganjati. Saj čitamo s sv. pismu, da je Noe prvi zasadil trto in iz grozdja napravil tekočino, katera je Noeta omamila, da je kar zunaj šotora sladko zasnal in bi bil morda spal še celo noč, ako bi ga ne bil poredni Kan ugledal. Torej mesto St. Pavel je suho mesto, kjer ne dobiš nikjer prave pijače. Po župniščih imajo sicer vino za najsvetejšo daritev, toda z njim zelo štedijo — boje se menda prohibicije.

Čez Mississippi drže trije veliki mostovi. En most je zanimiv, ki kar v zraku visi brez vsake podpore. Na ta most sem tudi jaz šel in gledal z njega v strašno globočino, kjer teče amazan Mississippi. Lansko leto ob počitnicah sem na več krajih videl to reko in njen glavni pritok Missouri. Koliko sem že bral o tej velikanski reki, no lani sem pa imel to srečo, da sem jo sam videl.

Bral sem v zivotopisu umrlega škofa Trobca, da je ustanovil v mestu St. Pavel župnijo sc. Neže. Rad bi bil dobil ono cerkev in sem dvakrat poskušal priti do nje, a je nisem mogel najti. Eno nedeljo hodim po eni največjih in najlepših cest daleč od stolnice in premišljuje, kam bi jo krenil, da pridem do sv. Neže. Na vogalu ene hiše dobim mladega duhovnika, vprašam

II. Povratek v Severno deželo.

Drugi, srečni dnevi so sledili za Kazana v udobnem stanovanju, kamor se je bil prišel njegov gospodar Thorpe spočit k svoji mladi ženi, daleč od Severne dežele.

Brez dvoma je pogrešal košatih gozdov in širokih snežnih planjav, in veselje, boriti se z drugimi psi, ko je vlek gospodarjeve sani čez jase in Barrense, uprežen pred njimi in zasledovan od njih grozečega lajanja. Čudil se je, da ni več slišal klica "Kuš! Kuš! Hu-ja!" voznička sani in strašno pokanje brezkončnega biča, dolgega dvajset čevljev, napravljenega iz karibujevega črevesa, ki je bil vedno pripravljen, udariti po njem in po bevskajoči tropi, katere rame so se vrstile za njim.

ga, v kateri smeri je nemška cerkev sv. Neže. Gospod mi pokaže in tudi pove približno, kje naj grem. Nisem hodil pol ure. V mraku sem prišel tjekaj. Mogočni zvonik se ponosno dviga, streha njegova je precej slična streham na zvonikih v starem kraju. Mogočna stavba pričuje, da so to cerkev zidali možje apostolske gorečnosti. Kakor katedrala ti stoji tukaj. Ta cerkev je ponos slovenskih duhovnikov, ki so delovali tu. Sedanji župnik je Father Ogulin, ki me je prijazno sprejel in mi cerkev razkazal. Pri g. Ogulinu se je takrat mudil za polure afrikanski škof Dr. Frank Geyer. Ogulin me vpraša, ako bi jaz rad govoril z duhovnikom, ki je Nemec. Jaz sem se z veseljem odzval povabilu. Pelje me v eno sobo. Pred menoj stoji mož srednje postave in se mi predstavi škof Geyer, apostolski vikar osrednje Afrike. Nisem se dosti začudil, ko zrem pred seboj škofa, ki je ustanovil cvetoče misijonske postaje od Aleksandrije do Kartuma. Vprašal me je, če sem že kaj slišal ali bral o njem. Seveda, veliko že, ker sem bil naročen doma na list die katholischen Missionen in sem čital njegovo knjigo: Durch Sand, Sumpf und Wald.

Father Ogulin izvrstno deluje pri sv. Neži, ima veliko farno šolo, obsežno hišo za sestre in še več drugih poslopij je okrog cerkve. Cerkev in vse stavbe so na zelo izbranim, lepem prostoru. Njegovo delo so priznali sami panež v Rimu in so mu dali čast monsignora. Gospod ima 2 kaplana, pa bi rad še enega dobil, da bi mogel opravljati ogromno delo župnije sv. Neže.

Slovencev pa ni v St. Pavlu. Le en rojak je v službi pri g. Bajcu in ta je za cerkovenika in kurjača. Pač pa je tukaj mnogo Nemcev, a tudi ti bodo s časom preminuli, ker mladi zarod ne zna več nemško in tudi noče znati.

Značaj vsake nemške fare se je ohranil v tem, da 3-krat v tednu pri maši molijo nemško, rožnivenec in da je ob nedeljah ena pridiga v nemškem jeziku. Prijazni ljudje pa niso šentpavelski Nemci. V teku mojega bivanja sem poskusil z enim ali drugim govoriti, pa vsak mi je dal kratek odgovor in šel naprej.

St. Pavelsko semenišče je znamenito. V tem semenišču so študirali večina vsi slovenski ameriškimi duhovniki.

Iz tega semenišča se je po slovenskih duhovnikih začela širiti kultura med Slovenci.

Eno nedeljo popoldne me je peljal gospod kaplan z avto v semenišče, katerega sem si ogledal.

Ko je čas počitnic potekel, sem se odpeljal iz St. Pavla domov. Med potjo sem v Omaha obiskal še Fathra Zaplotnika, ki je Vam vsem dobro znan po svojih spisih v Ave Mariji kolektaru.

Rev. John Miklavčič.

Izšla se nikoli ne zaplete tedaj, ko jo zabodemo v prt in jo ne moremo skozi preriniti, ampak se zadene.

Toda druga stvar, neizmerno sladka, začarujoče nagnenje ženskega je prišlo in zavzelo v njem mesto onega, kar mu je manjkalo.

Ta skrivnostna milina ga je obdajala neprenehoma. Neko jutro, ko je bil prebil del noči letajoč na prostem pod zvezdami, ga je našla Thorpova žena vsega zvitega in stisnjena k hišnim vratom. Od tedaj je vedno, če se Kazan zvečer ni vrnil, položila odejo na hišni prag, da bo mogel udobno spati. Vedel je, da je ona za temi vrati in počival je ves srečen.

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Ta čudna škatlja je imela v dolžini, ki je presegala Kazanovo telo, vrsto belih zob, stavljenih v ravni črti drug poleg drugega. Ko je bil Kazan prišel v sobo, se je vprašal, čemu pač bi mogli služiti ti zobje. Nanje je sedaj položila mlada žena svoje prste in melodični glasovi so zavneli, ki so bili za uho volčjega psa mnogo lepši kot lahno šumenje vetrov v listju ali harmonija voda vodopadov in hitrih rek ali gostolenje ptičev v pomladnem času.

To je bilo prvič, ko je Kazan čul godbo civilizirancev

in za trenutek ga je bilo zelo strah in tresel se je. Potem pa je čutil, kako njegova groza gine in kako čudno resonance zvenijo po vsem njegovem telesu. Vsedel se je na svoj zadek in bi bil najraje tulil, kakor je bil storil pogosto, v veliki Beli puščavi, proti mirijadam zvezd na nebu, v mrzlih zimskih nočeh.

Toda drug občutek ga je zadrževal, bila je to mnada žena, ki jo je imel pred seboj. Nemo se je začel spet plaziti proti njej. A čutil je gospodarjev pogled in se vstavljal. Nato je spet začel lezti

naprej in pri tem pritiskal telo plosko na tla. Bil je na polnoga, ko so postali glasovi bolj nežni in bolj globoki, kakor bi hoteli ugasniti in čul je svojega gospodarja, ki je deljal živahno, a polglasno: "Nadaljujte, nadaljujte... Ne prenehajte!"

Mlada žena je obrnila glavo. Videla je, kako se je Kazan plazil po trebuhu po tleh in nadaljevala je igrati.

Gospodarjev pogled sedaj ni imel več moči, da zadržuje žival. Kazan se ni prejel ustavit, dokler se ni njegov gobec dotaknil roba obleke, ki je visel na tla. In spet se je začel treseti. Girl je začela peti.

Kazan je bil že slišal mlado Indijanko, ki je prepevala pred svojim šotorom melodične svoje dežele. Bil je tudi čul divjo pesem o karibuju.

Cariboo ali karibu je vrsta severnega jelena, ki živi v ameriškem Northlandu. — Toda noben človeški glas, ki ga je bil slišal, se ni dal primerjati z nebeškim medom, ki je tekel iz ustnic mlade žene.

Potuhnil se je in se skušal napraviti čisto majhnega, iz strahu, da bo tepen, in dvignil oči proti njej. Tudi ona ga je dobrohotno gledala in položil ji je svojo glavo na kolena. V drugič ga je pogladila roka in blaženo je zaprl oči z globokim vzdihom.

Godba in petje sta utihnili. Kazan je začel nad svojo glavo lahen šum, ki je bil zajedno smeh in ganjenost, med tem ko se je gospodar jezil:

"Vedno sem rad imel tega starega pretkanca. Vendar nisem nikoli mislil, da je zmožen take komedije."

J. M. Trunk:

PODOBE IZ NARAVE.

2. Višji pomen vrelcev.

Šele, ko bo reka življenja brez hrupa in brez kopnenja šumljaje do groba prispela in k Stvarniku proti hiteli: Takrat šele človek, trpin svoboden bo sin.

F. Finžgar.

Paganski narodi skazujejo vrelcem pogostoma neko božjo čast. Ob tiho žuborečih vi-rih darujejo svojim bogovom. Mnogi vrelce celo prevstvarjajo in posebujejo v polbogove in polboginje. Tudi stari Slovenci so trdili, da morejo ob bregovih bistrh studencev opazovati, kako v gotovih časih tam plešejo čudovit ples brhke vile, sojenice in rojenice. To je paganska zmeta a dokazuje, da so vrelci za človeka velikega pomena. Pisatelj Ule dostavlja: "Umevno je, da so prebivalci krajev, kjer je zemlja vsled pripekajočega solca vedno suha, vrelce častili. V puščavah in oazah je bistra voda redka prikazen. Vrelci ki komaj in komaj solzi iz skalnate razpokline, oživlja in donaša vse česar potrebuje človek in žival."

Vrelci se združujejo v potoke in reke, ki vežejo suho zemljo z morjem. Ali ne vidiš v tem, koliko se lahko doseže vzajemno, z združenimi močmi? Vsak vrelc ima navadno tudi svoje ime, a ga izgubi, kadar dospje do močnejšega odtoka; vsi združeni odtoki se valijo kot veliki kantski reki v morje. Tako naj bi delal tudi posamezni človek za skupni namen vsega človeštva. Sam naj izgine, a uveljavi naj se združeno z vsemi.

Bog je napajal Izraelce v puščavi z vodo, ki je prodrla na čudovit način iz žive skale. To je bil čudovit vrelc. V Lourdesu na Francoskem se je odprl studenec, kjer mnogi ozdravijo telesno. Zajemajo pa tudi luč dušam v tmini naših dni.

O višjem pomenu vrelcev piše J. M. Bisle: "Bog je vrelce vsega. Psalmist pravi (35, 10): Pri tebi, o Bog, je vir vsega življenja. Vrelcu so pogostoma primerjali tudi Spasitelja radi milosti, ki se je v njem prikazala. Prerok Caharija govori: Tisti dan se bo odprl studenec Davidovi hiši v očiščenje grešnika in krvotočne (13, 1), in prerok Joel: Studenec bo vrel iz hiše Davidove in bo močil trnjevo dolino (3, 18)."

Višji pomen žive vode je izrazil Zveličar sam v znanem pogovoru s Samaritanko ob Jakobovem studencu: "Kako moreš ti, ko si Jud, mene, ko sem Samaritanka prositi, naj ti dam piti?" In Jezus odgovori: "Ko bi videla dar božji, in kdo je ta, ki ti pravi: Daj mi piti! prosila bi ti nje-ga, in dal bi ti žive vode Vsak, kdor pije od te vode, ožejal bo zopet. Kdorkoli bo pa pil od vode, katero mu bom jaz dal, ne bo ožejal veko-maj, nego voda, katero mu bom dal, postala bo v njem studenec vode, katera teče v večno življenje" (Janez 4, 13.) Prosimo s Samaritanko te vode tudi mi: Gospod, daj mi te vode.

Spasitelj je živ vrelc svojih cerkvi, a hoče, da se trudimo in ta vrelc iščemo. Dobri iščejo in najdejo; hudobni ne iščejo, zato tudi ne zajemajo iz teh studencev Zveličarjevih, o katerih pravi On sam, "da boste z veseljem zajemali."

O hudobnih naših dni veljajo besede, katere je Gospod govoril po preroku svojemu ljudstvu: "Zapustili so mene, vir žive vode, in si izkopali vodnjake, ki ne držijo obone vode."

Gospod, daj nam žive vode iz studencev Zveličarjevih.

REKE.

Teci, Savo . . .
Dravo, teci . . .

1. Postanek rek. Porečja. Reke in omika.

Amerikanci se lahko ponasajo s celo vrsto velikih rek. "Oče voda" — Mississippi, teče skozi osrčje Zedinjenih držav. V dijaških letih sem tudi jaz sanjal o Missisippiju . . . in ko sem zagledal prvokrat, to reko, sem zastrmel. Stara slovenska domovina nima ravno velikih rek. Največjega pomena za nas Slovence je bistra Sava. Ta reka je vsa naša. Deroča Soča in zelena Drava, o kateri pravi koroški pregovor, da je rada "sama svoja frava," sta bolj ob mehah, le napol naši reki. Imamo še več manjših tekočih voda, ki pa ne pridejo v poštev, vsaj ne v istem smislu, kakor prve tri ali velike reke sploh. Slovenci smo majhen narod. Mali smo tudi pri rekah. Kot Amerikanci ljubimo Ameriko in njene veletoke, kot Slovenci ljubimo tudi staro slovensko domovino in njene reke, dasi so majhne, neznatne v primeri z ameriškimi veletoki. Kolikor pa povzdigujejo slovenske reke po-

krajinsko lepoto, lahko trdim, da prav nič ne zaostajajo za ameriškimi veletoki, temveč jih v marsičem celo prekašajo. Zato so nam naše reke drage in jih ljubimo, saj velja o vsaki naši reki, kar poje Simon Gregorčič o Soči:

Krasna si hči planin.
Tvoj tek je živ in je legak,
ko hod srna s planine;
in jasna si ko gorski zrak,
in glasna si, kot spev krepak
planinske je mladine . . .
Krasna si, hči planin.

Bojazljivcev.

Tako jaz sem bojazljivcev. Čakaj povem ti nekaj, kaj boš na to rekel. — Hiša v ognju, plameni švigajo kakor kače v zrak, vsi vhodi so napolnjeni z dimom, v hiši pa mati z otrokom, katero čaka gotova smrt v plamenih. Jaz pa — jaz čuješ, se zaletim v ogenj in rešim iz goreče hiše, mater in otroka. No, je to bojazljivost? — O bojazljivost! to ravno ni, — pač pa laž!

FARMA NA PRODAJ

150 akrov dobre zemlje, 80 akrov je obdelane, drugo je pa za pašnik in hosta. Sedaj je vse obdelano, posejanega je veliko žita in koruze, grah, fižol, pesa, kumare, zelje in repa. Krompirja je štiri akre in mnogo sadnega drevja. Na farmi je dobra pitna voda, lepa hiša in klet, trije veliki hlevi in več drugih gospodarskih poslopij, vse v dobrem stanju. Poleg tega se proda vse orodje in stroji, dva močna konja, en bik, dvanajst dobrih krav, šest prešičev, dve sto kokoši in več mlade živine. Hiša ima 10 sob. Farma je lepo ograjena in vsa ravna. Pišite za natančna pojasnila na:

K. POTOKAR,
Hartwick, N. Y.

ŽENITNA PONUDBA.

Mož star 50 let brez otrok se želi seznaniti s slovenko meni primerne starosti v svrhu ženitve. Sem v dobrem zdravstvenem in finančnem stanju. Katero veselje naj piše in priloži sliko. Pismo se naj naslovi na:

Upravništvo Edinosti,
c-o.: Zakon,
1849 — West 22nd Str.
CHICAGO, ILL.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Roiakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELJEVA. KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Najboljše delo, najnižje cene. Priznamem barvanje hiš kupa in tuotraj pokladam stene in prah.

IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

na in brata Ožbaltu, ki pa so prvotno dejanje odločno tajili. Šele čez tri tedne je Ožbalt Tomažič priznal, da je Janžekoviča ubil on sam in sicer tekom spopada pred hišo s sekuro.

Pri današnji razpravi je Tomažič izjavil, da je kriv. Dogodek je opisal nekoliko drugače kot v preiskavi, in trdil, da je svojemu na tleh ležečemu svaku Francu Janžekoviču iztrgal iz rok kol in ga enkrat udaril po roki. Ko pa se je ta vsedel, ga je Tomažič udaril še dva ali trikrat s kolom po glavi in se nato odstranil. Sodna zdravniška sta podala mnenje, da je dobil pokojni Janžekovič 4 smrtno nevarne udarce po glavi s tako silo, da je bila lobanja na štirih mestih zdrobljena in je moral že po prvem udarcu zgubiti zavest. Po njihovem mnenju je silobran na obtoženca z ozirom na smrtno poškodbo izključen.

Po dolgem posvetovanju so porotniki na stavljeni vprašanju, ali je obtoženec kriv uboja, ali pa je samo prekoril upravičen silobran, odgovorili nejasno, da se je moralo uvesti moniturno postopanje po predpisih kaz. pravne reda. Po ponovnem posvetovanju so porotniki zanimali krivdo uboja in prekoračenja silobrana, nakar je predsednik razglasil oprostilo sodbo. Ta rezultata do devetih zvečer trajajoče razprave je presenetil porotnike same, ki so se poznej izražali, da je bil njihov namen obtoženega sicer oprostiti uboja zadela pa ga naj bi primerna manjša kazen, toda na stavljeni vprašanju niso znali dati pravilnega odgovora. Enako presenečen je bil tu-

di obtoženi Tomažič, ki se je komaj vživel v resnico, da lahko takoj zapusti jetnišnico in odide brez kazni za priznani uboj domov. Sam se namreč ni zagovarjal niti s silobranom, ampak je zahteval tozadevno eventualno vprašanje le njegov zagovornik. Številnega občinstva, ki je pazno sledilo razpravi, pa se je polastila radi oprostitve razburjenost in so padali na račun porotnikov ogorčeni vzkliki, ker so tudi prejšnji dan v enakem slučaju oprostili u bjalca.

Potrpežljivi naseljenci.

London. — Ko se je v Londonu zvedelo, da se bodo 10. julija zopet izdajali vizumi za Ameriko pri ameriškemu konzulu, so potrpežljivi naseljenci že tisti večer prej se podali pred poslopje konzula in čakali jutra. Nekateri so celo prinesli seboj odeje na katerih so ležali čakali, drugi zopet stole. Imigrantov se je toliko prijavilo, da so popolnili kvoto za tri mesece naprej, a le 3,400 bo srečnih in sicer tisti, ki so prvi izpolnili to zadevne prošnje.

Karakter ali značaj je zelo fini pridelek na čigar zemlji raste.

POZOR SLOVENKE!

Ktera Slovenka se želi v kratkem omožiti v starosti od 45. do 55. let s katoliškim 50 let starim samcom, kateri že ima blizu dva tisoč dolarjev prihranjenih in spada k trem podpornim družtvam. Naj takoj naznani svoj natančni naslov na

"SAMEC"
Upravništvo Edinost
1848 W. 22nd Str.
CHICAGO, ILL.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE

(Holy Family Society)
št. 1. D. D. Joliet, Illinois.
Ustanovljeno 2. nov. 1914.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1924:
Predsednik . . . George Stonic
Podpredsed. . . John Kramaric
Tajnik Paul J. Laurich,
Zapisnikar . . . Frank Videc
Blagajnik . . . Jos. Gršič
Reditelj . . . Martin Bluth

Nadzorniki:
Anton Šraj ml., Anton Bar-bich, Frank Vranickar.

Društvo šteje 494 članov in članic ter 182 otrok. Za 50c. na mesec se plača v slučaju bolezni \$1.00 bolniške podpore na vsak delavni dan. Od ustanovitve do sedaj se je izplačalo \$12,149.50 bolniške podpore.

Dne 1. marca 1924. se je nahajalo v blagajni \$4788.87.

Rojaki pristopite v naše veliko društvo, kjer se lahko varujete za posmrtnino in bolniško podporo.

Društvo plača \$1.00 nagrade za vsakega novega člana, kakor tudi Družba sv. Družine plača \$1.00 nagrade; torej \$2.00 za vsakega novega kandidata, ki ga pridobite v društvo.

Naš Mladinski oddelek vanudi lepo priliko, da zavaru-jete svoje otroke. Ta oddelek raste od dne do dne in bode v kratkem eden izmed najmočnejših.

Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se na odbor:

Predsednik: Geo. Stonich,
815 N. Chicago St.; tajnik:
Paul J. Laurich, 512 N. Broad-way; blagajnik: Joseph Ger-sich, 401 Hutchinson St. Vsi v Jolietu, Ill.

NAJVEČJI DENARNI ZAVOD IZ OKOLICE DOLJNEGA MESTA

JE POSTALA

dne 14. julija 1924

s združenjem

KASPAR STATE BANK in AMERICAN STATE BANK
1900 — Blue Island Ave., 1825 — Blue Island Ave., Chicago, Ill.

IZVRSTNO NAPREDUJOČE IN VZORNO UPRAVLJENE BANKE
V EDEN VELIKI FINANČNI ZAVOD

Kaspar American State Bank

Istega dne je American State Bank prenehala poslovati v njenih dosedanjih 186-storih številka 1825 — Blue Island Ave. in njeni klienti se prosijo, da se z vsemi svojimi bančnimi zadevami obračajo na novi prostor na KASPAR AMERICAN STATE BANK 1900 — Blue Island Ave., kjer je dosedaj se nahajala Kaspar State Bank, kjer se bo vodilo in upravljalo posle obeh združenih bank točno do časa, dokler se ne uredi novih prostorov.

Vlagatelji obeh bank se uljudno opozarjajo, da se jim bo njih vlozne knjižice in čerkovne knjižice zamenjalo polagoma ob vlaganju, toda ni pa potreba zahtevati zameno takoj, boljše je počakati, da se prvi naval poleže.

Dosedanji uradniki v poslujočih bankah, ki so poštteni ljudje izkušeni in uljudni; bodo opravljali posle v novih bankah.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 — BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS.

Kapital in preostanek \$2,000,000.00

SIGURNA BANKA ZA VLAGANJE VAŠEGA DENARJA!

Premoženje
\$20,000,000.00

Kappers

1757-59 West 18th Street

Velika razprodaja-Blago mora v denar Razprodaja se prične v četrtek 17. julija ob 8.30

KER ŽELIMO SPRAVITI NAŠO ZALOGO V DENAR KAKOR HITRO MOGOČE, SMO ŠLI Z ZNIZANJEM CEN DO SKRAJNOSTI. POLEG NAVEDENIH PREDMETOV IMAMO ŠE VEČ STO DRUGIH V ZALOGI, PO ČUDOVITO ZNIZANIH CENAH.

7 koristnih predmetov po 95c

Ženski predpasniki vse velikosti, preje po \$1.49 sedaj 2 predpasnika za 95c

BLUZE
vse velikosti svetle in temne barve preje \$1.48 sedaj dve za 95c

BELA KONTENINA
znamke "Black Hawk" preje jard 25c. sedaj 6 jarda za 95c

OTROČJE OBLEKE
velikosti od 2 do 6 preje \$198 sedaj po 95c

KOPALNE OBLEKE
za moške, velikost 34 do 46 — preje \$1.79 sedaj 95c

BELE MALE OBLEKCE
preje po 97c. sedaj dve oblekce za 95c

SPODNJE PERILO
za moške velikosti od 34 do 46 preje po 69c. sedaj 2 za 95c

ŽENSKI BELI PLATNENI ČEVLIJI
visoke in nizke pete vse velikosti par 95c

PLATNENI ČEVLIJI
za dečke z gumijevimi podplati par \$1.00

OTROČJI
usnjati čevljički velikost 8½ do 11 samo \$1.79

SANDALE
s usnjatim podplatom velikost 5 do 10 in 11 do 2 par 95c

OTROČJI ČEVLIJI
s trpežnimi gumijevimi podplati velikost 5 do 11 in 12 do 2; par 87c

OTROČJI PLATNENI
čevljički s usnjatim podplatom vel. 8½ do 11 in 11½ do 2; preje \$2.00 sedaj 98c

ŽENSKO ČEVLJE
usnjate črne z nizkim petam vse velikosti par samo 95c

SOŠKI ČRNOŠOLEC:

MLADI GOZDAR

Izviren roman.

"Ali spi res tako trdo, ali mi nagaja nalašč. — Toda, saj ne ve, da sem jaz tukaj," ugiblje Tine že malo nevoljen, pograbi pest gruča in ga vrže v okno, da so vse šipe zažvenketale.

"Ni vrag, da bi se sedaj ne prebudila," misli si Tine. In res! Čez nekoliko minut se odpre okno in na njem se prikaže Milka, vprašajoč precej glasno:

"Kdo je?"

"Jaz Tine Podleskov," dejal je Tine z negotovim, skoraj tresočim se glasom.

"Kaj pa delaš obsorej tukaj?" vpraša Milka, kakor da ne bi niti slutila, kaj namerava Tine.

"Milka, jutri pojdem k vojakom. — Bog ve, ali se bova videla še kedaj."

"Ne bodi vendar tako malosrčen! — Koliko jih je že šlo pred teboj k vojakom, pa so se vendar vrnili."

"Šel bi prav lahko od doma, verjemi mi, Milka, če bi vedel, da mara kdo tu doma kaj za-me."

"Jejh, pa si čuden! — Očeta in mater imaš še živa, pa praviš, da nikdo ne mara za te."

"Oh, Milka, ti me nočeš razumeti!"

"Kako moreš to reči?"

"Privošči mi le eno prijazno besedo, Milka, pa bom vesel in potolažen."

"Eno prijazno besedico! — Ne govorim-li ves čas prijazno s teboj?"

"Ako si mi res prijazna, reci, da me imaš rada."

"Rada te imam, saj si moj bližnjik. — Ne želim ti sla bega, ne kratim ti dobrega . . ."

"Ne tako, Milka! — Reci, da me ljubiš, kakor jaz tebe."

"Saj ne vem, kako me ljubiš."

"Ljubim te tako, da bi dal za-te vse . . ."

"To ni prav, Tine; duše ne smeš dati."

"Ne muči me, Milka! — Daj mi srce. — Obljubi, pri-sezi, da boš moja . . ."

"Ne morem, ne smem! —"

"Moreš in smeš, če hočeš. — Ali nočeš, Milka?"

"Nočem!"

Ta beseda je zadela Tineta kot strela. Kri mu je šinila v glavo in maščevalne misli so mu švigale kakor razdraže-

ni gadje po zdvojeni duši. — Vendar se je še premagal in vsaj navidezno mirno vprašal:

"Kdo je oni, ki ti je ukradel srce, Milka? — Imenuj mi ga, prosim te . . . Nocoj pridem lahko še do svoje pravice . . ."

"Ukradel ni meni srca — nihče."

"Kdo je oni, ki ga imaš rajši nego mene?"

"Ne hlini se tako grdo! — Poznaš ga dobro, saj ga so-vražiš iz dna duše."

"Kaj moram slišati iz tvojih ust! — Ali misliš resno, Milka?"

"Resno. — Zato ne nedleguj me več, trudna sem. — Lahko noč! — Z Bogom!" To reki zapre Milka okno in gre spat.

Kakor od strele raztrešen hrast stoji Tine pod oknom. Obupno zre pred se v tla. Srce mu burno polje, tako, da skoraj sliši njegove udarce. Najraje bi šel v gozd, izvlekel gozdarja iz posteje in naredil z njim tako, da bi nikdar več ne gledal za dekleti. — Besen od jeze pograbi pole-no na sklado ter ga hoče zabrusiti v okno; a v tistem hipu odbije v Lesju dve uri po polnoči in petelin zapoje v kur-niku. Skoraj nevede spusti Tine poleno iz rok in odide. Na hišnem oglu se pa obrne nazaj, pomoli trdo pest proti oknu in se zagrozi:

"Pes naj bom in ne človek, če ima s teboj kdo drugi iti pred oltar in ne jaz! Onemu zelenemu pritepecu gori v gozdu jo pa umesim, da me bo pomnil do smrti. — Grem, a le zato, da se kmalu vrnem. Le spita mirno še nekoliko noči, le sanjajta še nekolikokrat o poroki in zakonski sre-či; moja skrb bo, da se vajine sanje nikdar ne uresniči-jo . . ."

Nato je Tine odšel proti domu. Stopal je trdo in hitro, kakor da bi se mu mudilo. Vsak korak njegov pa so spremljale hude groznje in kletve.

XXIV.

"Če vzamem v roko grčav les, Ne briši, sestrica očeš!"

Levstik.

Drugega jutra so bili pri Zagričerjevih že zgodaj vsi na nogah. Milka je zanetila ogenj, potem so vsi po lepi krščanski navadi kleče odmolili rožni venec. Po molitvi sta sedla oče župan in Jožek na klop ob ognjišču in molče zrla v živahno plapolajoči ogenj; mati je izginila v izbo, naj-brže brisati si skrivaj solze; Milka je pa pristavila k ognju dva lončka, da bi skuhala bratu zajterk — kavo, ki ni bila v Zagričerjevi hiši vsakdanja jed. —

"Ali si vzel robce, ki sem ti jih pripravila, Jožek?" prekrši Milka dolgo molčanje, da bi se malo iznebila misli na bratov odhod.

"Oh glej! — Zabil sem. — Pojdi mi ponje, pojdi," odvrne Jožek, ko je zastoj pretipal vse žepe.

Naši letalci v Parizu.

Pariz. — Na vse mogoče načine so si prizadevali v Pa-rizu se nahajajoči Amerikan-ci, kakor tudi domačini, da bi kar najbolje pozabavali naše utrujene letalce. Ni se jim pa posrečilo. Ko so se nahajali v gledališču, so kmalo eden za drugim začeli smrčati in naj-bolj so bili veseli — poste-lje.

Poročnik Smith, ima zlom-ljeno rebro, kar mu dela veli-ke neprilike, ker mora rano vsaki dan dvakrat obvezati. V sredo so odleteli proti Londonu.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLAC
Prevaža pohištva — premo-les — in vse kar spada prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221

Urada telefon 651
Na domu tel. 4499

DR. M. FINKEL

Zdravnik in Ranocelnik.
1001 Collins St., Joliet, Ill.

V uradu od 2. ure do 4. po-poldan in od 6. do 8. zv.; ob nedeljah od 10. do 12. popol-dan zastoj.

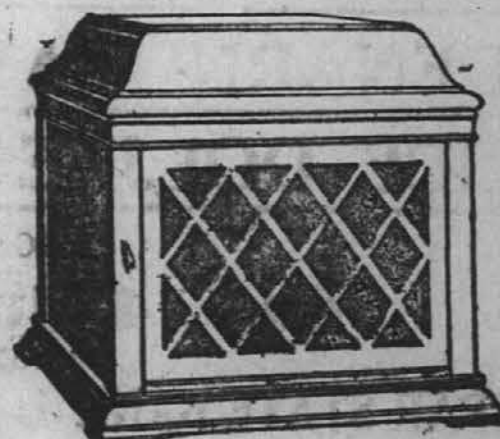
ZA ROŽE

telefonirajte 65
Chicago Carnation Co.
407 Jefferson Street
Joliet, Illinois.

The Will County National Bank

OF JOLIET, ILLINOIS
Prejema raznovrstne de-narne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta.
Kapital in preostanek \$300,000.00.
C. E. WILSON, predseda

EL Y, MINNESOTA

GRAMOFONI

so pri zabavah kakor na-lašč. Vam odslužijo pri domačih zabavah, kakor vsak godec.

Ali ga še nimate v Vaši hiši, pridite v našo trgovino, ki jih imamo v zalogi in oglejte si jih. Imamo vsakovrstne slo-venke in angleške ple-lče.

POLEG DRUGEGA imamo v zalogi vsakovrstno blago za šivilje. — Vsakovrstne narejene obleke, za žene, dekleta, male deklice in otroke.

IMAMO veliko izbere moških oblek, močne trpežne hlače in cele obleke za na delo. Vsakovrstne srajce za praznike in za na delo. — Raznovrstno spodnje obleko. — Klobuke in kape in vse druge potrebščine, ki spadajo v trgovino z mešanim blagom.

TRPEŽNE in močae čevlje za praznike in za na delo. Ka-kor tudi galče, "over shoes" za mrzle vreme, dobite pri nas vsake vrste.

GROČERIJU imamo v zalogi vedno najboljšo, sajkar se po-sabno priporočamo našim gospodinjam.

Pridite in prepričajte se!

Slogar Bros.

EL Y, MINNESOTA.

Phone: 104

— Nashua, Ia. — Mr. Fei-ne je prekladal stari les, pri-tem mu pa zleze podgana pri hlačnici in pleza naprej do vratu, kjer jo Fein prime, na-kar ga podgana ugrizne na dlan desne roke. Zdravnik je rekel, da je rana nevarna.

Kje so tisti časi, ko so si prijatelji pomagali med se-boj?

Antonija Rifel

IZKUŠENA BABICA
207 Bridge St., Joliet, Ill.

Fine prekajene in "sugar-cured" šunke in slanina last-nega izdelka, najprijetnejše ga duha in okusa. Poskusite jih še danes.

THE J. C. ADLER CO.
Telefon 101
Bluff and Jefferson Sts.

JOS. MURN
SLOVENSKI ČREVLJAR
1011 N. Chicago St.
JOLIET, ILL.

Well Installed
THE
MONCRIEF
FURNACE

Postavimo jih v bližini 50 milj od Joliet.

Imamo zalogo železnine vseh vrst.

Joliet Slovenian Sheet Metal Shop

Jos. M. Klemenčič, lastnik
1214 N. Broadway
TELEPHONE 1255-M.
Gutter, Cornish, Slatting,
Ceiling Work.

Slovenskim gospodinjam

je znano, da se dobi najboljše svežo meso, suho pre-kajeno meso, perutnino ali druge vrste meso, kakor tudi prave KRANJSKE DOMA NAREJENE KRVA-VE IN MESENE KLOBASE edino pri domačem me-sarju:

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

1912 W. 22nd STR. CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 6319.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Predno, ko greste od doma.

na počitnice to poletje, nepamnite priti v našo banko in zamenjajte Vaš denar v "Travelers' Checks" — potniške čeke. Ti čeki se sprejemajo kot gotovina vae-povsod in jih ne more vnovčiti nihče dru-gi, kakor Vi sami. Mi jih imamo v vseh primernih vrstah in količinah.

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK IN JOLIET

Phone: Randolph 6095—R.

CLOVER DAIRY CO

MEGLICH & ANDOLEK

Priporočava gospodinjam svojo moderno ureje-no mlekarno. Mleko razvažamo vsaki dan na dom točno in zanesljivo. Pri nas dobite tudi vedno naj-boljšo smetano, sirovo maslo, itd.

Rojaki podpirajte svoja rojaka!

1003 — East 64th Street, CLEVELAND, OHIO.

\$10.00 do \$15.00

JE SVOTA, KI JO BOMO VAM PRIHRANILI NA VSEHMOŠKIH IN FANTOVSKIH OBLEKAH.

Pri nas je Vam na razpolago na stotine in stoti-ne najboljnih oblek z enimi ali dvojnimi hlačami, katere lahko izberete. Imamo svetle, srednje in tem-ne barve obleke, v vseh rednih velikostih, za večje in debelejšje osebe, kakor tudi suhe in manjše ljudi v vseh ekstra velikostih.

Pridite in oglejte si naše občudovanja vredne cene, ki smo jih nastavili oblekam. SEDAJ DOBITE OBLEKE OD

\$20.50; \$24.50; \$29.00; \$33.00 in \$42.00.

MOŠKE HLAČE, SLAMNIKE, SRAJCE IN SPOD-NJO OBLEKO DOBITE PRI NAS SEDAJ PO POSEBNO ZNIŽANI CENI. POSLUŽITE SE TE PRILIKE!

V torek, četrtek in soboto imamo odprte zvečer. Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.

JELINEK & MAYER, LASTNIKA

1800—1805 Erie Street, Joliet, Ill.